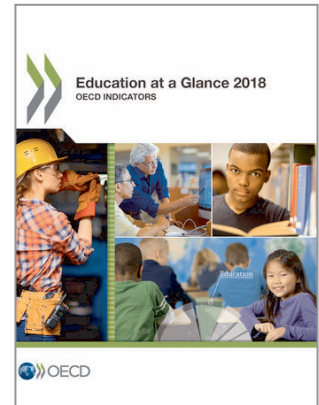

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2018

OECD Indicators

Summary in Finnish

Read the full book on: [10.1787/eag-2018-en](https://doi.org/10.1787/eag-2018-en)

Koulutuskatsaus 2018

OECD:n indikaattorit

Suomenkielinen tiivistelmä

Sosioekonomisen aseman vaikutus koulutuksen tasapuolisuuteen kestää usein koko elämän ajan

Väestön koulutustaso on parantunut merkittävästi kuluneen vuosikymmenen aikana. Silti voidaan todeta, että henkilöt, joiden vanhempien koulutustaso on matala, mikä kertoo matalasta sosioekonomisesta asemasta, osallistuvat varhaiskasvatusohjelmiin, suorittavat toisen asteen tutkintoja ja jatkavat opintojaan korkeammalla tasolla harvemmin kuin ne, joiden vanhemmista ainakin toinen on saanut korkea-asteen koulutuksen. Vaikka kahden kolmesta 25-64-vuotiaasta, joiden vanhemmilla ei ole toisen asteen tutkintoa, odotetaan pääsevän vanhempiaan korkeammalle koulutustasolle, useimmat heistä suorittavat ammatillisen toisen asteen tutkinnon. Tilanne on sama korkea-asteen koulutuksessa: OECD-maissa, joiden tiedot ovat saatavilla, 18-24-vuotiaat, joiden vanhemmilla ei ole korkea-asteen tutkintoa, edustavat vain 47 % alemman korkeakoulututkinnon, pitkän ensimmäisen asteen tai vastaavan koulutusohjelman aloittavista opiskelijoista, vaikka heidän osuutensa tästä ikäryhmästä on 65 %. Tämä eriarvoisuus heijastuu myöhemmin työmarkkinoille: pelkästään toisen asteen koulutuksen saaneilla on pienempi todennäköisyys saada työtä ja he ansaitsevat 65 % samanikäisten korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden tuloista.

Sukupuolten välinen ero on suosiollinen tytöille koulutuksessa ja miehille työmarkkinoilla

OECD-maissa, joiden tiedot ovat saatavilla, ylempään perusasteen ja toisen asteen koulutuksessa luokallejääneistä noin 60 % on poikia ja heidän todennäköisyytensä käydä tämän tason koulutus loppuun asti on tyttöjä pienempi. Seurauksena on, että suurempi osa tytöistä kuin pojista suorittaa tämän tason tutkinnon. Miesten todennäköisyys päästä korkea-asteen koulutukseen on myös naisia pienempi: vuonna 2017 OECD-maissa 25-34-vuotiaasta miehistä keskimäärin 38 % oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon verrattuna 50 %:iin samanikäisistä naisista. Tämä ero on kasvanut jatkuvasti kuluneiden 10 vuoden aikana.

Korkeammasta koulutustasosta huolimatta naiset työllistyvät edelleen miehiä heikommin. OECD-maissa keskimäärin 80 % korkea-asteen koulutuksen saaneista nuorista naisista on työssä verrattuna 89 %:iin saman koulutustason miehistä, ja ero kasvaa alemmalla koulutustasolla. Korkeakoulutetut naiset ansaitsevat myös 26 % saman koulutustason miehiä vähemmän keskimääräisesti OECD:n alueella. Tämä palkkaero kertoo korkea-asteen koulutuksen korkea- ja matalapalkkaisilla koulutusaloilla todetuista sukupuolieroista, mutta voi johtua myös naisten suuremmasta todennäköisyydestä joutua jaksittain työttömiksi tai työelämän ulkopuolelle, mikä hidastaa palkkakehitystä.

Ulkomaalaista syntyperää olevat aikuiset ja siirtolaistaustaiset tapaavat osallistua koulutusohjelmiin ja menestyä työmarkkinoilla muita harvemmin

Ensimmäisen ja toisen sukupolven siirtolaiset ovat aliedustettuina alempaan korkeakoulututkintoon tähtäävien ohjelmien tai pitkien ensimmäisen asteen korkeakoulutusohjelmien opiskelut aloittavien ja päättävien opiskelijoiden joukossa OECD-maissa, joiden tiedot ovat saatavilla. Vastaanottajamaahan 26-vuotiaana tai vanhempana saapuneet ulkomailla syntyneet aikuiset tapaavat osallistua kantaväestöä tai alle 25-vuotiaana saapuneita harvemmin viralliseen ja/tai epäviralliseen koulutukseen, koska he eivät tunne koulutusjärjestelmää, eivätkä puhu maan kieltä yhtä hyvin.

Useimmissa OECD-maissa ulkomaalaistaustaisten korkea-asteen koulutuksen saaneiden aikuisten työllisyysaste on vastaavaa kantaväestöä matalampi, mutta matalammalla koulutustasolla on nähtävissä usein päinvastainen tilanne. Nämä päinvastaiset trendit kertovat korkea-asteen koulutuksen saaneiden ulkomaalaistaustaisten aikuisten kohtaamista vaikeuksista saada vastaanottajamaan tunnustus koulutukselleen ja kokemukselleen, sekä matalamman koulutustason ulkomaalaistaustaisten aikuisten matalampien palkkavaatimusten kiinnostavuudesta työnantajien silmissä. Ulkomaalaistaustaiset aikuiset ovat myös muita useamman työelämän ja koulutuksen ulkopuolella (NEET). Noin 18 % 15-29-vuotiaista ulkomaalaistaustaisista henkilöistä kuuluvat NEET-ryhmään verrattuna 13 %:iin samanikäisestä kantaväestöstä.

Julkisen rahoituksen kasvusta huolimatta merkittävä osa korkea-asteen ja esiasteen koulutuksen kokonaisrahoituksesta tulee yksityiseltä sektorilta

Vuosina 2010-2015 oppilaskohtaiset menot kasvoivat 5 % perusasteen koulutuksesta toisen asteen jälkeiseen koulutukseen, joka ei ole korkea-asteen koulutusta, ja 11 % korkea-asteen koulutuksessa. Oppilaitokset ovat edelleen etupäässä valtioiden rahoittamia. Vuonna 2015 90 % perusasteen koulutuksesta toisen asteen jälkeiseen koulutukseen, joka ei ole korkea-asteen koulutusta, ja 66 % korkea-asteen koulutuksesta sai rahoituksensa valtion kassasta. Koska entistä suurempi osa korkea-asteen koulutuksen rahoituksesta tulee kotitalouksilta, maissa on otettu käyttöön erilaisia rahoitusmekanismeja niiden tukemiseksi. Korkeimpia lukukausimaksuja käyttävien maiden opiskelijoista ainakin 75 % sai erilaisia opintolainoja tai apurahoja.

Yhä useampien 3-5-vuotiaiden osallistuessa varhaiskasvatukseen myös esikoulujen julkinen rahoitus on kasvussa; vuonna 2015 sen osuus kokonaisrahoituksesta oli 83 %. Kuluneen vuosikymmenen aika tämä osuus kasvoi 4 prosenttiyksikköä maissa, joiden tiedot ovat saatavilla. Silti keskimäärin kolmannes esiopetuksessa olevista lapsista OECD-maissa käy yksityisrahoitteista esikoulua, mikä on enemmän kuin millään muulla koulutusasteella korkeakoulutusta lukuunottamatta.

Opettajan ammatti kärsii edelleen sukupuolten epätasapuolisesta edustuksesta

Melkein kaikki esiasteen opettajat ovat naisia - korkea-asteen opettajista taas alle puolet. Kuluneen vuosikymmenen aikana sukupuolten välinen ero on kasvanut perusasteen ja toisen asteen koulutuksessa ja pienentynyt korkea-asteella. Miespuolisten opettajien houkuttelu opettajan ammattiin on erityisen vaikeaa: kun naisopettajien todellinen keskipalkka on sama tai korkeampi kuin muiden korkea-asteen koulutuksen saaneiden kokoikäisten naistyöntekijöiden keskipalkka, perusasteen ja toisen asteen miesopettajat ansaitsevat 77-88 % muiden korkea-asteen koulutuksen saaneiden kokoikäisten miestyöntekijöiden keskipalkasta.

Vuosina 2005-2017 niissä OECD-maissa ja talouksissa, joiden tiedot ovat saatavilla, 15 vuoden kokemuksen ja maansa yleisimmän opettajatutkinnon suorittaneiden perusasteen ja toisen asteen opettajien nimellispalkat nousivat kuitenkin keskimäärin 5-8 % ja ovat nyt talouskriisiä edeltävällä tasolla. Opettajia kannustetaan myös vahvasti pyrkimään rehtorin tehtäviin: rehtorien todelliset palkat ovat

vähintään 35 % opettajien palkkoja korkeammat ja vähintään 20 % korkeammat kuin muiden korkea-asteen koulutuksen saaneiden kokoaikatyöntekijöiden palkat.

Muut havainnot

Alueelliset erot koulutukseen osallistumisessa tapaavat kasvaa koulutustason noustessa. Maiden sisäiset alue-erot ovat kuitenkin suurimmat alle 3-vuotiaiden osallistumisessa varhaiskasvatukseen.

Puolessa OECD-maista, joiden tiedot ovat saatavilla, vähäosaisilla alueilla tai syrjäseuduilla työskenteleville rehtoreille ja opettajille annetaan lisäpalkkioita.

Useimmissa maissa päätökset opetuksen järjestämistavasta tehdään valtaosin koulujen tasolla, mutta suunnitteluun ja rakenteisiin sekä henkilöstön hallintaan ja resursseihin liittyvät päätökset tehdään useimmiten korkeammilla hallinnon tasoilla.

© OECD

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Read the complete English version on [OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *Education at a Glance 2018: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2018-en